

**Ruotu #113 (Söderkarpila/) Kärpela/Kuru
Pirttikoski, Limingoja/Pyhäjoki**

Sotilastorppa sijaitsi Pyhäjoen Pirttikoskella kylän yhteismaalla 5 km päässä rantatieltä ja Pyhäjoen emäkirkolta. Ruodutuksen yhteydessä torpan paikkaa nimitettiin Söderkarpilaksi, mutta vuoden 1752 katselmuksessa sitä sanottiin Korpelaksi ja sen jälkeen Kuruksi. Torpan siirtämisestä ei ole viitteitä. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#15	Haracka Pehr Pählss	Pirttikoski
#2	Nahkala Mats Hinderss	Pirttikoski
#14	Tijrilä Erik Larss	Pirttikoski
#11	Ahvenlampi Erich Kanamaa	Limingoja
#13	Pelkonen gammal öde	Limingoja

Vuoden 1752 katselmuksessa savupiipullinen tupa oli kunnossa. Aitta puuttui kokonaan, navetta oli kunnossa, ladon katto tuli korjata. Torpalla oli kaivo. Peltomaata oli riittävästi. Aidoista 270 metriä ja ojista 110 metriä tuli kunnostaa. Uutta ojaa piti kaivaa vajaat 40 metriä. Torpalla ei ollut heinäniittyjä, joten ruotutalolliset antoivat sotilaan kerätä heinät omilta veromailtaan tai antoivat valmiita heiniä.

Vuoden 1781 katselmuksessa torpan rakennukset, pellot ja niityt olivat kunnossa.

Vuoden 1791 katselmuksessa todettiin, että tupa, navetta ja lato olivat palaneet tulipalossa saman kesän kesäkuun 10. päivänä. Ruotu oli jo rakentanut uuden navetan, lato tuli rakentaa seuraavana syksynä ja tupa keväällä. Aitan katto ja ovi tuli korjata. Sauna, eli riihi, oli vielä käyttökelpoinen. Pellot olivat kunnossa, samoin aidat, mutta ojat tuli perata. Puutteellisten niitymaiden takia talollisia sakotettiin 4 riikintaaleria ja määrättiin toimittamaan sotilaille valmiita heiniä. Kaikki puutteet tuli korjata seuraavaan syksyyn mennessä neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Anders Hindrichss Carlborg

1734–1737

Anders on syntynyt Uudellamaalla tai Ruotsin Västerbottenissa noin vuonna 1700. Hänet otettiin sotilaaksi 4.7.1725 entisen Kemin komppanian numerolle #58, mistä hänet siirrettiin 16.3.1734 tähän Pyhäjoen komppanian ruotuun. Hän sai eron palveluksesta 8.7.1737, jolloin hänen todettiin olevan pieni ja vähäpätöinen.

Anders Carlberg, vaimo **Anna**.

Mickel/Michael Carlberg (/Feltmars)

1739–1762

Mickel on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1719. Hänet otettiin sotilaaksi 25.8.1739. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuonna 1743 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista hattua ja sukkaa. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 Helsingin *Labnoisissa* (tarkoittanee *Lahnusta Espoon koillisosassa, missä ruotusotilaat olivat hakkaamassa tukkeja laivanrakennusta varten ainakin talvella 1748–49¹⁾*). Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–62. Sotilasrullissa hänestä on tehty viimeinen merkintä rykmentin pääkatselmuksessa marraskuussa 1761. Hänet siirrettiin 20.8.1763 ruotuun #114 nimellä **Feltmars**.

Michel Henricss Carlberg, myöh. **Feltmars**, ent. **Hapacoski**, s.10.8.1721 Pyhäjoki, k.11.12.1783 Pyhäjoki (vanh. **Hapacoski Henrich** s.~.1667 ja **Margeta Olofsdr** s.~.1683), vihitty 11.6.1739 Pyhäjoki **Anna Grelsd** s.24.6.1718, k.13.2.1785 Pyhäjoki. Michelin ehtoollismerkinnät puuttuvat vuosilta 1757–63, eli Pommerin sodan ajalta. He muuttivat noin vuonna 1763 ruotuun #114, jolloin Michel sai uuden sotilasnimen **Feltmars**. He asuivat vanhuksina poikansa Andersin luona.

Lapset:

Henrich s.1.12.1739 Pyhäjoki (Haapakoski), myöh. sotilas #91 **Henric Skog** (katso),
Matthias s._.9.1743 Pyhäjoki (kastettu 19.9.1743),
Johannes s.10.8.1745 Pyhäjoki, k.5.10.1745 Pyhäjoki,
Brita s.16.9.1746 Pyhäjoki, k.2.3.1747 Pyhäjoki,
Michael s.20.2.1748 Pyhäjoki, k.11.2.1790 Pyhäjoki. Hän asui veljensä Andersin luona. Hän oli huononäköinen,
Anders s.23.10.1751 Pyhäjoki, myöhemmin sotilas #111 **Anders Svala** (katso),
Lisa s.16.2.1754 Pyhäjoki, muutti Raahen vuonna 1772,
Margeta s.1.12.1756 Pyhäjoki, k.26.8.1757 Pyhäjoki.

Mats Carlberg 1762–?
Mats on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1743. Hänet otettiin sotilaaksi 15.7.1762 ilmeisesti ruotuun #96, mistä hänet siirrettiin pian tähän ruotuun. Hänen palveluksensa päättymisestä ei ole tietoa.

Matts Michelss Carlberg s.19.9.1743, k._.7.1763 *Pyhäjoki*.

Carl Friedrich Humble 1767–1770
Carl on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1755. Hänet kirjattiin vapaaehtoiseksi tähän ruotuun 18.6.1767 ja ylennettiin 30.8.1770 korpraaliksi ruotuun #26.
Katso ruotu#26.

Anders Ryttare 1771–1782
Anders on syntynyt Savossa noin vuonna 1752. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 26.2.1771 ja hän kuoli 3.2.1782.

Anders Jacobss Ryttare s._.1751, k.3.2.1782 Pyhäjoki, k.3.2.1782, menehtyi sotilas #109 Jacob Törnqvistin ampumana, vihitty 26.11.1775 Pyhäjoki leski **Lisa Jacobsdr** s.21.1.1757 (RK myös: s.21.1.1737). Lisa-leski lapsineen on merkitty itselliseksi Pyhäjoen Etelänkylässä ainakin vuosina 1795–1801. Lisan 1.puoliso sotilas #66 **Henric Henricss Diger** s.15.6.1743, k._.1773 (katso Lisan ja Henricin lapset ruodussa #66).

Lisan avioton lapsi, isä ilmeisesti *Anders Ryttare*:

Anders s.16.5.1775 Pyhäjoki, muutti Raahen 30.9. 1799.

Jonas Bertilss Ryttare 1783–1784
Jonas on syntynyt Hämeessä noin vuonna 1762. Hän oli 168 cm pitkä. Hän oli ensin varamiehenä ruodussa #94 ja otettiin 7.4.1783 vakinaiseksi sotilaaksi. Hän karkasi 20.3.1784.
Jonas Bertilss Ryttare s._.1762 *Jämsä*. Hän tuli Jämsästä Pyhäjoelle vuonna 1782.

Johan Matss Starck 1785–1786
Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1760. Hän oli 176 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 31.3.1785 ja hän sai eron palveluksesta 29.8.1786. Entinen renki ruodusta #99, Johan Hirsikosken esittelemä.

Johan Mattss s.8.3.1760. Mahdollisesti hän oli kotoisin Kälviältä. Hän oli palkollisena Oulaisissa ennen sotilaspestin ottamista.

Mårten Starck

1787–1788

Mårten, ent. **Heinonen**, on syntynyt Pyhäjärvellä noin vuonna 1757. Hän oli 175 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 2.2.1787 ja hän kuoli Suomenlinnassa 7.10.1788 Kustaa III:n sodan alkuvaiheessa.

Mårten Henricss Starck, ent. **Heinonen**, s.2.12.1757 Pyhäjärvi, k.1788 (vanh. **Heinonen Henric Mårtenss** s.11.5.1729 Pyhäjärvi ja **Carin Pehrstr Ålckonen** s.26.12.1734 Pyhäjärvi).

Johan Hindricss Stark

1789–1795

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1760–64. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi Kustaa III:n sodan aikana 9.3.1789. Jo keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalta Joensuuun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savossa ja kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Kesän 1793 hän oli linnoitustöissä Elimäen Villikkalassa ja kesän 1795 Hankoniemessä. Hän sai eron palveluksesta Hankoniemessä pidetyssä rykmentin pääkatselmuksessa 27.5.1795, jolloin hänellä todettiin olevan parantumaton ajos. Johan kirjattiin nostomiehenä armeijaan vielä Suomen sodan aikana kesällä 1808.

Johan Henrichss Starck, ent. **Sargren**, s.30.11.1760 Pyhäjoki, k.18.8.1823 Pyhäjoki (vanh. sotilas #112 **Sargren**, ent. **Taipaleensuu, Henrich Henrichss** s.17.7.1737 ja **Walborg Johansdr Wierimaa** s.26.4.1738 Alavieska), vihitty 1.12.1782 Pyhäjoki **Anna Bertilsdr Stolpe** s.6.4.1761 Pyhäjoki, k.25.9.1829 Pyhäjärvi (vanh. sotilas #109 **Stolpe**, ent. **Isotalo, Bertil Johanss** s.25.5.1737 Pyhäjoki ja **Anna Henrichsdr Suiheta** s.18.10.1727). Johan oli palkollisena Pyhäjoella vuosina 1781–82 ja renkinä Pyhäjoen Isotalossa vuonna 1783. Johan ja Anna merkitty palkollisiksi Pyhäjoella ainakin vuosina 1783–1816 ja itsellisiksi Pyhäjoen Pirttikoskella vuodesta 1817.

Lapset:

Anna Beatha s.7.2.1783 Pyhäjoki, k.30.6.1784 Pyhäjoki,

Ulrika s.1.5.1785 Pyhäjoki (Sargren), vihitty 9.8.1807 Kalajoki **Jacob Jacobss Svedland** s.2.3.1780 Kalajoki (vanh. sotilas #48 **Svedland**, ent. **Liungdal, Jacob Jacobss** s.12.4.1757 Kalajoki ja **Lisa Jacobsdr Rahja** s.11.5.1749 Kalajoki). Ulrika meni Kalajoelle vuonna 1806,

Johan s.21.7.1789 Pyhäjoki, k.10.7.1803 Pyhäjoki,

Pehr s.19.9.1791 Pyhäjoki, vihitty 9.1.1820 Merijärvi **Caisa Pehrstr Rahko** s.24.12.1789 Kalajoki (RK myös: s.14.12.1789) (vanh. **Rahko**, ent. **Kähtävä l. Ylitalo, Pehr Pehrss** s.18.10.1764 Alavieska, k.21.3.1795 Kalajoki ja **Catharina Mattsdr Lassila** s.25.2.1758 Kalajoki). Pehr meni Merijärvelle 21.3.1819, palasi Pyhäjoelle 11.4.1821. Pehriä rangaistiin salavuoteudesta ennen avioitumistaan.

Lapset:

Johannes s.24.5.1820 Merijärvi, vihitty 17.12.1843 Oulainen **Margareta Mattsdr Lehtikangas** s.26.9.1819 Oulainen (vanh. **Lehtikangas**, ent. **Aho, Matts Pählss** s.19.9.1779 Oulainen (RK myös: s.19.9.1771) ja **Lena Olofsdr** s.23.5.1778),

Henric s.24.7.1823 Pyhäjoki, vihitty 27.8.1848 Merijärvi **Gretha Pehrstr Tähjänsuu** s.12.2.1805 Merijärvi (vanh. **Tähjänsuu**, ent. **Mickola, Pehr Mattss** s.24.5.1764 Pyhäjoki ja **Carin Mattsdr Halunen** s.24.5.1762 Pyhäjoki). Gretha tuomittiin vuonna 1825 salavuoteudesta ja vuonna 1844 lapsenmurhasta (hänelle syntyi 24.11.1843 kuolleena avioton poikavauva),

Thomas s.3.10.1826 Pyhäjoki, k.3.7.1827 Pyhäjoki,

Matts s.4.4.1830 Pyhäjoki,

Henrik s.31.12.1793 Pyhäjoki, vihitty 11.2.1824 Pyhäjoki **Walborg Staffansdr Siniluoto**, ent. **Ström**, s.23.4.1797 Saloinen (vanh. **Siniluoto**, ent. **Rapacko/Ström, Stephan Henrichss** ja **Lisa Mattsdr** s.2.9.1754). Henrik meni Raaheen vuonna 1816 ja palasi Pyhäjoelle 5.4.1817,

Lisa/Elisabeth s.15.10.1796 Pyhäjoki, vihitty 12.1.1827 Pyhäjoki **Jöran Johanss Waicko** s.20.5.1796 Oulainen (vanh. **Waicko**, ent. **Salmela, Johan Jöranss** s.24.6.1766 Oulainen ja **Maria Johansdr Waicko** s.6.3.1758 Oulainen). Lisa meni Oulaisiin 11.4.1821.

Lapset:

Agatha s.11.2.1830 Oulainen,

Anna s.14.3.1834 Oulainen,

Thomas s.20.12.1799 Pyhäjoki, k.29.7.1803 Pyhäjoki,

Anna Sophia s.2.12.1802 Pyhäjoki,

Maria s.28.7.1804 Pyhäjoki, meni Oulaisiin 23.11. 1823.

Eric Starck

1796–1800

Eric, ent. **Ankerman**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1775. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 15.3.1796. Hän kuoli 4.7.1800.

Eric Jöranss Starck, ent. **Ankerman**, s.10.10.1775 Raahe/Pattijoki, k.3.7.1800 Pyhäjoki (vanh. **Ankerman Jöran** s.10.12.1746 (jonka isä Pyhäjoen komppanian sotilas #136 **Johan Ankerman**) ja **Maria Ericssdr** s.____.1749), vihitty 24.4.1798 Pyhäjoki leski **Margaretha Johansdr Sijkaniva/Limingoja** s.20.4.1766 Pyhäjoki (vanh. **Limingoja Johan Johanss** s.16.12.1732 ja **Carin Isacksdr Rajaniemi** s.23.11.1733 Pyhäjoki). Eric ja Margaretha tulivat 26.10.1798 Saloisista Pyhäjoelle. Margetan 1.puoliso **Erik Thomass Sijkaniva**, ent. **Pärckälä**, s.28.4. 1763 Pyhäjoki, k.5.4.1797 Pyhäjoki, Margaretha vihitty 3.avioonsa 3.7.1801 Pyhäjoki Pyhäjoen komppanian sotilas #125 **Henric Anderss Bruun** s.____.1778. Margetan äiti Carin Isacsdr merkitty Pyhäjoen Sijkanivaan ainakin vuoteen 1809 saakka, mukana aluksi myös Margeta lapsineen.

Lapset Margaretan 1.aviostaan Erik Sijkanivan kanssa:

Walborg s.21.11.1785 Merijärvi (Pärckälä),

Carins.7.12.1786 Merijärvi (Pärckälä). Hän muutti Saloisiin 17.10.1803,

Margeta s.9.4.1788 Merijärvi (Pärckälä). Hän muutti Saloisiin 7.10.1804,

Walborg s.27.4.1790 Pyhäjoki (Sijkaniva), k.pienenä,

Johan s.19.5.1791 Pyhäjoki (Sijkaniva), k.pienenä,

Walborg s.11.9.1792 Pyhäjoki (Sijkaniva), k.23.2.1796 Pyhäjoki,

Erik s.26.11.1794 Pyhäjoki (Sijkaniva), k.21.2.1796 Pyhäjoki,

Anna s.11.2.1797 Pyhäjoki (Sijkaniva), k.22.6.1803 Pyhäjoki.

Lapsi Margaretan 2.aviosta Eric Starckin lapsi:

Erik s.6.12.1798 Pyhäjoki. Hän muutti äitinsä kanssa Saloisiin vuonna 1801.

Johan Starck

1801–1808

Johan, ent. **Karjaluohto**, on syntynyt Pyhäjoen suurpitäjässä noin vuonna 1773. Hän oli 173 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 1.4.1801. Vuonna 1804 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista sotilasasua. Hän osallistui Suomen sotaan vuonna 1808, mutta hän karkasi rivistä 12.12.1808 armeijan jo perädyttyä Ruotsin puolelle. Hänellä jäi palkka saamatta 23 päivältä, mutta vuonna 1812 hänen todettiin II kenttäpataljoonan palkkalistan mukaisesti menettäneen kaikki oikeudet palkkarästeihinsä. Kuitenkin hänelle myönnettiin 23.11.1825 eläke sotilashuonerahastosta.

Johan Mårtenss Starck/Stäck, ent. **Karjaluohto/Imbola**, s.9.1.1769 Pyhäjoki (vanh. **Imbola/Stor-Karjaluohto Mårten Pehrss** s.22.10.1735 Pyhäjoki ja **Brita Johansdr** s.14.2.1743), vaimo **Carin Mattsdr Huhtala** s.20.11.1779 Pattijoki/Raahe (vanh. **Huhtala Matts Pehrss** s.22.4.1755 ja **Carin Michelsdr Huhtala** s.24.9.1756 Pattijoki). Johan asui itsellisten vanhempiensa luona Pyhäjoella vuoteen 1798. Hän muutti Raaheen 13.3.1798. Johan ja Carin tulivat Raahesta tähän ruotutorppaan 11.6.1801 ja he asuivat tässä ainakin vuoteen 1816. Carin oli huononäköinen ainakin vuodesta 1810 lähtien. Carin vihitty 2.avioonsa 2.12.1822 Pyhäjoki **Elias Paulss Vaihoja/Helman** s.____.1765. Carin ja Elias on merkitty itsellisiksi Pyhäjoen Pirttikoskella.

Johanin ja Carinin lapset:

Britha s.24.10.1800 *Pattijoki/Raabe*, k.21.9.1803 Pyhäjoki,

Johan s.21.2.1803 Pyhäjoki, k.20.7.1803 Pyhäjoki,

Matts s.1.9.1804 Pyhäjoki, meni Saloisiin vuonna 1829,

Pehr s.31.1.1808 Pyhäjoki, k.17.4.1810 Pyhäjoki,

Johannes s.26.10.1809 Pyhäjoki,

Eric s.18.2.1814 Pyhäjoki, meni Merijärvelle 25.4. 1831.

Lapsi Carinin 2.aviosta Elias Vaihojan kanssa:

Anna Stina s.19.8.1824 Pyhäjoki.

Viitteet

¹ [Holm 2012, s.186.](#)